

Rituelen uit de tijd van het rijke Roomse leven in en rond de kerk van Poesele

Het meest voorkomend RITUEEL in de christelijke wereld is het KRUISTEKEN.
De kruissymboliek gaat terug tot aan de de kruisdood van Jezus Christus.

Bij de Romeinen werden slaven, vreemde misdadigers en geminachte vijanden vastgebonden of vastgenageld aan een kruis en bleven daar hangen tot de dood erop volgde. Het werd beschouwd als een zeer oneervolle dood en het werd enkel uitgevoerd bij niet-Romeinen.

Door het geloof van de christenen in de verrijzenis van Christus werd het kruis een symbool voor eeuwig leven.

Het maken van een kruisteken is een symbolische handeling die erin in bestaat met de rechterhand een kruis te slaan vanaf het voorhoofd naar de borst en vervolgens van de linker tot de rechterschouder. Het kruisteken, het slaan van een kruis in één beweging, is een ritueel onder gelovigen binnen de Rooms-katholieke kerk, de orthodoxe kerk, de Anglicaanse kerk en de protestantse kerken.

Via de CATECHISMUS leerden we vroeger dat het teken van de christenmens het kruisteken was. Het kruisteken zal dan ook in alle kerkelijke gebruiken en tradities voorkomen.

Een ander steeds weerkerend ritueel is het versieren van de kerk bij een feestdag, rouwdag of blijde gebeurtenis waarvoor vooral bloemen zullen gebruikt worden.

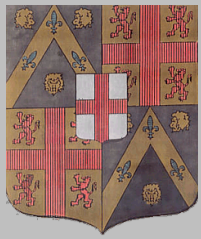
De tentoonstelling bestaat uit twee delen.

*Het eerste deel belicht de sacramenten en de voorwerpen die bij de rituelen die gepaard gaan met de toediening van het sacrament gepaard gaan.

* Het tweede deel belicht de rituelen of gebruiken die hier bestonden of soms nog bestaan. Wat deden onze ouders en voorouders om het onheil te bezweren en het kwade te verdrijven? In dit deel komen ook enkele niet christelijke rituelen aan bod.

Er werd een selectie gemaakt zonder hierbij de bedoeling te hebben om volledig te willen zijn. Voor de ouderen onder ons is het soms een verre herinnering aan. Voor de jongeren de kennismaking met een wereld waarvan men het bestaan niet vermoedde.

Rituelen uit de tijd van het rijke Roomse leven in en rond de kerk van Poesele

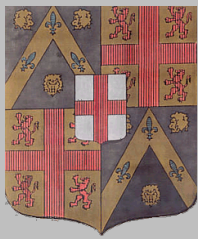
Deze tentoonstelling en de organisatie van ERFGOEDDAG is een initiatief van het Poeselse kerkbestuur en werd gerealiseerd door de heemkundige kring Het Land van Nevele.

COLOFON

Samenstelling: André Bollaert

Vormgeving: André Bollaert, Alex Dhondt

Met dank aan: Familie Afschrift, Archief kerkfabriek Poesele, Familie De Boever, Erfgoedcentrum Het Land van Nevele, Familie Mestdach, Gemeente Nevele, Parochieploeg Poesele, Parochies groot Nevele, Provincie Oost-Vlaanderen, Maarten Quintelier, Familie Rutsaert, diaken Johan Van Heirzeele, Walter Uyttenhove, René Van de Walle, Familie Vermeirsch, Jan Luysaert.

AFLATEN

Voor zijn begane zonden moet elke zondaar een straf ondergaan om zijn ziel te zuiveren en in het reine te komen met de Heer. Door het geloof in de verbondenheid van de gelovigen in Jezus is het voor de Kerk mogelijk dat iemand anders deze straf ondergaat. Door middel van aflaten aanvaardt de Kerk dat de goede daden van Jezus en de heiligen deze straf kunnen opheffen.

Een AFLAAT is de kwijtschelding voor God van tijdelijke straffen voor zonden, waarvan de schuld reeds werd vergeven, die men hier op aarde of in het vagevuur nog zou moeten ondergaan.

Een aflat is gedeeltelijk of vol. Zo zal hij iemand geheel of gedeeltelijk verlossen van de tijdelijke straffen die voor de zonde verschuldigd zijn. Aflaten kunnen ook bekomen worden voor afgestorvenen om hen te helpen bij het uitboeten van de tijdelijke straffen voor hun zonden. Zo kunnen ze vroeger het vagevuur verlaten. Dit laatste zette de weg open voor vele misbruiken tijdens de Middeleeuwen. Zo ontstond op sommige plaatsen een echte aflatenhandel. Aflaten werden ook gekoppeld aan werken die een gemeenschappelijke goed dienden, zowel religieus als civiel: kerken, ziekenhuizen, kloosters, scholen, enz. Een mooi voorbeeld hiervan was de aflat die werd gegeven voor de bouw van de Sint-Pietersbasiliek in Rome.

GEBED MET VOLLEN AFLAAT

O goede en lieve Jesus, ik kniel in uwe tegenwoordigheid neder, en bid en smeeek u met al de krachten mijner ziel, om in mijn hart de levendigste gevoelens van geloof, hoop en liefde te willen prenten, een waar berouw over mijne zonden en een vasten wil, om er mij van te beteren; terwijl ik in mij zelven overweeg en in mijn geest uwe vijf wonden met grooten eerbied en smart aanschouw, deze voor zeggende woorden voor-oogen hebbende, die de H. Koning David

reeds van u, o goede Jesus, voor spelde: "Zij hebben mijne handen en voeten doorboord en zij hebben mijne beenderen geteld." Ps. XXI 17. 18.

Volle aflat voor de overledenen, als men bovenstaand gebed na vooraf gebiecht en gecommuniceerd te hebben, voor een kruisbeeld bidt met bijvoeging van een ander gebed tot intentie van Z.H. den Paus. *Decreet van Z.H. Pius IX 31 Juli 1858*

Men voldoet aan de laatste voorwaarde van het Decreet door vijf Onze Vaders en vijf Wees Gegroeten of andere dergelijke gebeden, tot intentie van den H. Vader te bidden.

61

Zalige gedachtenis van

Augustinus Tuitschaever

Echtgenoot van Marie Elodie De Poortere,
Geboren te Poesele, en aldaar overleden in den
ouderdom van 77 jaren den 16 Mei 1897.

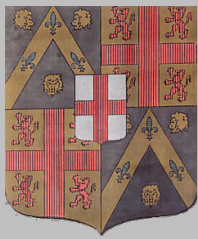
Vaarwel, geliefde echtgenote en kinderen,
vaartwel, de uur is geslagen op welke ik naar
het huis mijner eeuwigheid moet vertrekken;
ach! hoe pijnlijk is het van dezen die men
zoo teederlijk bemind heeft te moeten verlaten
God heeft gesproken zwijgen wij, bidt voor
mij, en ik zal met u en voor u bidden en wel-
haast zal ik u wederzien bij mijnen God, daar
waar de vreugd de droefheid opvolgt en waar
de tranen veranderen in blijdschap.

*Zoete harten van Jesus en Maria weest mijn
toevlucht*

300 dagen aflat

R. I. P.

drukk. K. Dossche-Duchateau, Nevele.

AFLATEN

Tegen deze aflatenhandel en de misbruiken die ermee gepaard gingen kwamen vooral de protestantse kerkhervormers op. Tijdens de Contrareformatie heeft de Kerk de praktijk rond de aflaten hervormd. Aflaten konden vanaf dan niet meer tegen storting van giften verkregen worden.

Onder Paus Paulus VI werd de handleiding voor de aflaten in 1968 herwerkt. In 1986 en 1999 volgden een herziening. Deze laatste herziening vermeldt de soorten aflaten die verworven kunnen worden en de normen ervoor. Voorbeelden hiervan zijn: de aflaten naar aanleiding van het Jubeljaar 2000, het Jaar van de Eucharistie en de Wereldjongerendag in Keulen (2005) en het Jaar van het Geloof (2013 – tot het feest van Kristus Koning) onder andere bij een bezoek aan de kerk waar de persoon gedoopt werd.

Begin juni 2015 lanceerde de Duitse professor Peter Walter, rooms-katholiek dogmaticus uit Freiburg, in Rome op een conferentie over de aflaat een oproep om de term "aflaat" af te schaffen. Volgens de dogmaticus wekt deze term bij gereformeerden negatieve gedachten op en wordt zo het gesprek belemmerd tussen Rome en de gereformeerde kerken.

Een huis van rouw is eene waarschuwing van het einde des menschs, en de levende denkt aan het geene hem eens overkomen moet. *Ecol. 7. v. 13.*

✠

Bid voor de Ziel
VAN
Maria-Elisa De Mulder,
Dochter van
Karolus-Ludovicus De Mulder,
en
Rosalia De Meyer,
Geboren te Poesele, den 21 november 1856, en
aldaar godvruchtiglijk in den Heer ontslapen den
15 junij 1869.

Als eene bloem is zij opgerocen; zij is medegeval-
len en verdweenen als eene schaduwe. *Job. 6. 14.*
Een onbesleekt leven is eenen vollen ouderdom! *Sap. 4. 9.*
Haar leven is niet uitgedoofd, zij heeft het alleene-
lijk met een beter verwoeld; de hemel heeft haar ont-
fangen en welhaast zullen wij ons vereenigd vinden
met dere welke wij beweenen. *S. Bas. ad Nect.*

Jesus, Maria, Joseph, dat mijne ziel met u in vrede
ruote. (100 dagen aflat.)
Nachtmoedig Heer van Maria, weest mijnen toevlugt.
(300 dagen aflat.)

R. I. P.

Alden van Geloof, hoop en liefde.

Geloofd zij Jesus-Christus. amen.

✠

ZALIGE GEDACHTENIS
VAN
ROSALIA SCHYVENS,
Geboren te Poesele,
en er overleden den 22 November 1886,
in den ouderdom van 80 jaren.

Heden is de mensch en morgen komt hij niet
meer ten voorschijn. Hoe gelukkig en wijs is hij
dan, die tracht zoodanig te zijn in het leven, gelijk
hij wenschte bevonden te worden in de dood.
NAV. CHRIS.
Zij was deugdzaam en godvreezend, vol van ge-
loof, rechtzinnig en vijand van het kwaad, PROV.
Teergeliefde Broeder en Zusser, wees mij ge-
dachtig in uwe gebeden, onze scheiding zal niet
langdurig zijn; welhaast zullen wij vereenigd zijn
in den Hemel, troost elkander bij dit gepeins.
PAUL. AD CORINTH.
Zoet hart van Maria wees mijn toevlugt.
(300 Dagen Aflat.)

ZIJ RUSTE IN VREDE. AMEN.

Drukk. van E. Steurbaut, te Deinze.

Jesus, wan-
neer ik uit dit
leven zal moeten
scheiden, verleen
mij, door de voor-
spraak uwer
Moeder van het
den palmak der
zegepraal te ko-
men. En wanneer
mijn lichaam de
dood zal moeten
ondergaan, gewe-
dig aan mijne ziel
de heerlijkheid
van het Paradijs
te verleenen.
Miss. Rom.

GEBEDEN

God die genade schenkt en de za-
ligheid van den mensch begeert, wij
smeeken uwe goedheid van, door de voor-
spraak der Heilige Maria, altijd Maagd
gebleven, en van alle uwe Heiligen, het
eewig geluk te verleenen aan onze me-
debroeders, onze bloedverwanten en wel-
doeners, die uit de ze wereld gescheiden
zijn.

Geloofd zij Jesus-Christus ! Amen.

✠

Zalige Gedachtenis
van
CELESTIEN SCHYVENS,
geboren te Poesele, en aldaar overleden
den 9 December 1891, in den ouderdom van 78
jaren, voorzien van de H. H. Sakramenten.

Hij was eenvoudig en rechtvaardig vreesde
God en week af van het kwaad. *Job. VI.*
Verdrukking en angst zijn op mij nederge-
stort... groote pijnen heb ik geleden in mijn
lichaam... O Heer ! vergeef het hun, want zij
weten niet wat zij doen... na mijne smarten
kwamen u we vertroosting en mijne ziel verblij-
den.

Gezegend zij den naam des Heeren nu, en in
alle eeuwigheid.
Ps. CXVIII - H. Lig. XXIII - Mach. 2 ps. XVII
Jesus, Maria en Jozef, ik geef U mijn hart en
mijne ziel.
Jesus, Maria en Jozef, staat mij bij in mijnen
laatsten doodstrijd.
Jesus, Maria en Jozef, dat mijne ziel bij U in
vrede ruste. (300 dagen aflat.)

R. I. P.

Gedrukt te bekomen bij Th. Janssens, Nevele.

Zalig zyn ze die in den Heer sterven. *Apoc. 14.*

✠

GODVRUCHTIGE GEDACHTENIS
VAN
CONSTANTINUS VERCRUYSSEN,
Geboren te Nazareth, 11 April 1785,
WEDUWENAER VAN
Judoca De Schuyter,
ECHTGENOOT VAN
Carolina De Witte,
Lid van het Armbestuur gedurende 5 jaren
en van het Gemeentebestuur 6 jaren, te
Poesele in den Heer ontslapen den 19
Maert 1864.

Waerom is myne kwael zonder hulp en ongenees-
baer gebleven? om dat Gy, o Heer, volgens uwen
h. wil gehandeld hebt. *JER. 15. JOAK. 1.*
Bemide echtgenote en kinderen, gy zyt nu be-
droefd; doch ik zal u eens wederzien, en alsdan zal
uw hart zich verblyden. *JOAN. 16.*
Intusschen, ontfermt u myner en toont door
uwe gebeden dat gy my bemind hebt. *n. GREG.*
Jesus, Maria, Josef, dat zyne ziel in vrede ruste.
(100 Dagen afaat toepasselyk aan de geloovige
zielen. *PRUS. 7.*

Drukk. van Ed. Steurbaut, te Deynze.

GOD
ALLEN TOT
GETUIGE

J. C. TOT
VOORBEELD

MARIA
TOT
ONDERSTAND

EN VAN
NIETS, NIETS
DAN LIEFDE
EN ZELFS
OPOFFERING

Van t'lyden op het krygs
wint steeds de denijf doned
En waer nature sterft,
is hemelsche overloed.